

İç Muhasebesi

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

“Allah, fenalıktan korunanlar, takvâ dairesinde bulunanlar ve hep güzel davrananlarla beraberdir.” (Nahl Sûresi, 16/128)

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, **İç Muhasebesi** hakkındadır.

Hesap görme, hesaplaşma, kendi kendini sorgulama diyebileceğimiz **muhasebe**; mü'minin, her gün, her saat, **iyi-kötü, yanlış-doğru, günah-sevap** yaptığı şeyleri gözden geçirip, hayırları, güzellikleri şükürle karşılaması; inhırafları, günahları istiğfarla gidermeye çalışması; yanlışlıkları, kötülükleri de tevbe ve nedametle düzeltmeye gayret göstermesidir.

Evet, insanın, hâl'i değerlendirip geleceğe hazırlanabilmesi; geçmişte işlediği yanlışları telafî edip Allah nezdinde aklanabilmesi; dünü, bugünü ve yarını itibarıyla kendi kendini sorgulayıp gerçek değerini bulabilmesi; ancak sıkı bir nefis muhasebesiy-le mümkündür.

İnsanın, noksanlarını tamamlama ve daha iyi olma adına sürekli nefsinı sorgulaması ve ikaz etmesi, imanının kemalindendir. Cenâb-ı Hak da yüce beyanında,

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ الْكَوَّامَةِ “Hayır hayır, kasem ederim sürekli kendini kınayan o nefse!” diyerek kendini muhasebeye çekip levmeden nefsin, kendi yanındaki kıymetine ve değerine işaret ediyor. (Kıyamet Suresi;75/2)

Müslüman; kalbî ve ruhî hayatını, genel davranışlarını düşünüp, muhasebesini yapan insandır. **Muhasebe, mü'minin iç dünyasında bir lamba, vicdanında da bir hayırhah ve nasihatçi gibidir.**

Aziz kardeşlerim; Efendimizin terbiyesinde yetişen muhasebe kahramanları beşerin problemlerini hallediyor, yeni bir medeniyetin temelini atıyorlardı. Onlardaki dinamizmin temelinde ise: İç ve dış saffeti, gönül duruluğu, Hakk'a bel bağlama, öldükten sonra dirilmeye hakikaten inanma vardı. Sadece bir misal belki bize çok şey ifade edecektir:

Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) nur meclisi her geçen gün inkişaf ediyor; ona inananlar çoğalıyordu. Bu nurdan halkanın çoğalması, bir kısım kem gözleri, İslam'ın aleyhinde gayrete getirmiş, ona kötülük yapmaya sevk etmişti. İçlerinde, gelecekte Müslüman olacak ve İslam'ın yükünü sırtına alacak kimseler de vardı. Bunlardan bir tanesi de **Amr İbn Âs**'tı. Müslüman olduktan sonra vefat edeceği âna kadar son derece haysiyetli ve şerefli bir hayat yaşamıştı. Daima sözü dinlenen; zekâsı ve öngörüsü ile ağırlığı olan bir insan olarak tarihe geçmişti.

Resûl-i Ekrem devrinde aldığı fetih vazifesini, Hazreti Ömer devrinde doruk noktaya ulaştırmış, Afrika, dize gelmişti. Sırtı yere gelmeyen bu büyük kumandan, gün gelmiş, yaşlanmıştı, son nefesini vermek üzereydi. Mevla'nın huzuruna gidecek olmanın heyecanıyla rengi kaçmakta, dudakları burulmakta, ara sıra kendinden geçmekteydi. O sırada yanında bulunan oğlu Abdullah bin Amr (*Radıyallahu*

anhüma) sordu: “Babacığım, seni fazla heyecanlı endişeli görüyorum. Hâlbuki ölümler endişe duyanları kınardın?” Amr, hıçkırıklarını tutamadı. Gözyaşlarını belli etmemek için arkasına döndü. Ardından yüzünü oğluna doğru çevirdi ve hayat hikayesini ana hatlarıyla anlatmaya başladı:

“Oğlum! dedi. Hayatımın en kötü devresinde ben, Allah Resûlü’nün karşısında yer aldım. O’nun karşısında olmayı adeta vazife bildim. O kadar haşin, o kadar hırçın, o kadar nankör, o kadar cüretkâr, o kadar terbiyesiz idim ki; amcasının oğlu Cafer ibni Ebi Talibi başına koyarak Habeşistan’a gönderdiği kafilenin **bir Hristiyan tarafından dahi himaye görmesine tahammül edemedim**. Ta oralara gittim. Habeş hükümdarını ikna etmek için ne diller döktüm ne gayretler sarfettim. Ama **Allah Müslümanları himaye etti**. Ben eli boş Mekke’ye geri döndüm...

Küfrüm, dalaletim, tuğyanım, içimde ızdıraplar meydana getiriyordu. Fakat o büyük hakikat güneşi karşısında buzdan dağların tahammül etmesine imkân yoktu. Nihayet benim de içim eridi. Âdeta içimde çağlayanlar meydana geliyordu. İçimdeki bu şiddet ve bu arzunun önüne geçemez oldum. Bir gece vakti Mekke’yi terk etmeye karar verdiğimde çıktığım bir duvarın üzerinden uzakta Halid İbn Velid’in de aynı heyecanla Medine’ye doğru yola koyulduğunu gördüm. Bin bir endişe ve korku içinde yüz yüze geldik. İkimiz de niyetlerimizi gizliyorduk. İkimizin hedefi de Medine’ye gitmekti ama neden sonra ancak birbirimize açılabilirdik. Ve

sonra da sarmaş dolaş olduk. Kûfürde iki Candaş, can yoldaşı iken Hazreti Muhammed’e gitme yolunda sarmaş dolaş olduk.

Biz Medine’ye doğru yol alırken, zaman ve mekân üstü varlıklar tarafından bizim haberimiz çoktan oraya ulaştırılmıştı.

Medineliler, Kuba’da **O’nu (s.a.s)** karşıladıkları gibi bizi de naatlarla karşıladılar. Anladık ki nebiler nebisi hoşnuttu. Yanına vardığımızda bizi çok güzel karşıladı. Tebessüm ede ede sinesine bastı.

Ah keşke o dakikada ölseydik. Ben Resûl-i Ekrem’in elini tuttum, ona biat ediyordum. Bu kuvvetli ele tutunduğum zaman biliyordum ki bu yol Cennet’e çıkacak. Bu yüzden Resûlullah’ın elini sıktıkça sıkıyordum. Benim farklı bir arzusun olduğunu anlayan Allah Resûlü: “Mâzâ ta’nî yâ Amr?” **“Ne demek istiyorsun ey Amr!”** buyurdu. Ben:

“Beni bağışlayıp affedermisin ya Resûlallah” dedim.

Bu bağışlanmanın manası, öbür âlemde mesut olmak; şefaatine nail olmak; Cemalullah’ı müşahede edecek ufka ulaşmaktı.

Dedi ki: “ Yâ Amr! İslamiyet’in; “Lâ İlâhe illallah Muhammedün Resûlullah” hakikatinin, geçmişte olan bütün seyyiatı günahları sileceğini bilmiyor musun?”

Bu beşaret ve müjde karşısında çok sevinmiş ve mesut olmustum ...

Ah evladım! Keşke o dakikada ölseydim. Hayatımın bu devresinde Resûl-i Ekrem başımızdaydı. İçimizi O’na açıyorduk. Fetih orduları içinde gidecek olursak her emri

bizzat O'ndan alıyorduk. Bizim için huzurlu bir dönem başlamıştı. Bu dönem Cennetlere tercih edeceğimiz bir dönemdi.

Aradan **aylar** geçti, **yıllar** geçti. O, aramızdan çekip gitti. Her şeyde bir belirsizlik meydana geldi. Artık her şeyi olduğu gibi göremiyorduk. Her şeyde bir bulanıklık müşahade ediyorduk.

Bu dönemde bilmeyerek bazı hâdiselerin içine girdik. Siyaset dedik... İdare dedik... Doğruyla yanlışın birbirine karıştığı muğlak bir kısım hâdiselerin içine dalıverdik.

Şu anda hâlimin ne olduğunu, nerede bulunduğumu bilemiyorum oğlum!

Resûlullah'tan ne kadar uzaklaştım?

Cennet'e liyakatten ne kadar uzaklaştım?

Allah'tan ne kadar uzaklaştım?" bilemiyorum.

Son sözlerini söyleyemedi ve yine oğlundan gözyaşlarını gizlemek için arkasına döndü.

Öbür tarafa, öldükten sonra dirilmeye harfiyen inanmış olmanın verdiği hassasiyetle muhasebesini yaptıktan sonra son soluklarını yastığa yükleyerek Mele-i A'lâ'ya yükseliverdi.

Cenab-ı Hak, öyle temiz bir akıbeti cümlemize nasip eylesin.

Muhterem müminler! Herkes, yaşadığı hayatta, ne durumda olduğunu, nerede durduğunu merak ediyor mu acaba?

Allah’la, Resûl-i Ekrem’le, Cennetle aramızda olan mesafe bakımından nerede olduğumuzu merak ettik mi hiç?

Seyyatımızı, günahlarımızı sırtımızda ağır bir yük hâlinde hissettik mi hiç?

Etmediyse, aşmamız gereken daha çok uzun mesafeler var demektir. Ancak bunları aştıktan ve geçtikten sonra gönül huzuru içinde Allah’a vâsıl olacak, gerçek saadeti elde edeceğiz.

Nedir, devleri dize getiren?

Nedir, gözünü budaktan esirgemeyen insanların içinde endişe yelleri estiren?

Öldükten sonra dirilmeye olan inançları ve hayatlarının hesabını, o hayatı bahşedene verme duygu ve düşüncesidir.

Hayatı bize bahşeden Hazreti Allah, bahşettiği hayatın her lahzasının hesabını bizden soracaktır. İşte onun endişesini içinde taşıma, devleri dize getiriyor, bülbülleri dilsiz yapıyordu. Afrika’nın o koca fatihini bir çocuk gibi hıçkırıya hıçkırıya ağlatıyordu.

Mevlâ’ya hesap verecek olmanın endişesini içinde duyup da ağlama ne tatlı bir ağlamadır! **Samimiyetle böyle ağlamayı Allah hepimize nasip etsin!**

Kaynak: Gönül Nağmeleri HUTBELER kitabından alınmıştır.